

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 11. август 2011.

Предмет бр. 132/09

Зорка РИСТИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 11. августа 2011. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменуте жалбе, уложене сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 30. априла 2009. године и уписана је истог дана.
2. Дана 30. новембра 2009. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета. Дана 23. марта 2010. УНМИК је доставио свој одговор.
3. Дана 1. априла 2010. је УНМИК-ов приговор прослеђен жалиоцу ради коментара. Међутим, није добијен никакав одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

4. Према наводу жалиоца, амерички војници КФОР-а су дана 23. јула 1999. на силу одвели њу, њеног супруга Светозара Ристића и њене родитеље из њиховог дома у Косовској Каменици у зграду локалне поште која је била претворена у затвор. Иако су жалилац и њени родитељи пуштени истог дана, њен супруг је одведен у затвор у Гњилану. Г. Ристић је, по наводима, 24. јула 1999. позвао жалиоца из затвора да би јој саопштио да ће сутрадан бити премештен у америчку базу Бондстил у Урошевцу. Према наводу жалиоца, њен супруг је тамо задржан до дана 27. јула 1999. када је враћен у затвор у Гњилану. Те вечери се јавио својој супрузи из затвора.
5. Жалилац тврди да је дана 29. јула 1999. од војника руског КФОР-а сазнала да су њен супруг и његов брат отети из затвора у Гњилану. То су потврдили војници америчког КФОР-а.
6. Жалилац тврди да је нестанак супруга пријавила Међународном комитету Црвеног крста. Она наводи и да се обраћала КФОР-у и УНМИК-у, али да није добила никакав одговор. Она тврди да је потом нестанак пријавила Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Црвеном крсту Србије и Удружењу киднапованих и несталих особа.
7. Током 2000. године је у Гњилану пронађен један број тела. У 2006. години је ДНК анализом утврђено да остаци једног од тих тела припадају г. Ристићу. Посмртни остаци су предати породици и њен супруг је, према речима жалиоца, сахрањен 8. априла 2006. године.
8. На основу информација које је доставио УНМИК, полицијска истрага је довела до имена могућег осумњиченог за нестанак г. Ристића. У извештају УНМИК-ове Канцеларија за нестала лица и судску медицину за 2004. се закључује да случај треба да остане отворен и предат одељењу задуженом за истраживање ратних злочина. Јединица УНМИК-ове Полиције за истраживање ратних злочина је сачинила извештаје о нестанку и убиству г. Ристића 2005. и 2007. године. Остало је нејасно какве су радње предузете према осумњиченом.
9. Жалилац је 2005. године Канцеларији општинског јавног тужиоца у Гњилану поднела кривичну пријаву против врховног команданта америчког контингента стационираног у кампу Бондстил, команданта КФОР-а и управника и службеника затвора у Гњилану. Комисија није упозната са корацима који су можда предузети по овој пријави.
10. Даном 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. сви списи кривичних предмета које су имали Одељење правде и Полиција УНМИК-а, предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБА

11. Жалилац се у првом реду жали на поступке КФОР-а који су претходили отмици њеног супруга.
12. Она се жали и на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи нестанак и убиство њеног супруга. Комисија је мишљења да се може сматрати да се жалилац позива на повреду права њеног супруга на живот загарантованог чланом 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП).

IV. ПРАВО

13. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Жалба усмерена на КФОР

14. Према Одељку 1.2 Правилника, Саветодавна комисија има правну надлежност над жалбама које се односе на наводна кршења људских права од стране УНМИК-а.
15. Из оперативних параграфа 5-11 Резолуције 1244 Савета безбедности УН-а (1999) јасно проистиче да треба направити разлику између међународног цивилног присуства и међународног безбедносног присуства на Косову. УНМИК је установљен као цивилно, а КФОР као безбедносно присуство. Стога помињање УНМИК-а у члану 1.2 Уредбе не може бити протумачено тако да обухвата и КФОР.
16. Пошто се жалба тиче поступака каје су наводно починили чланови КФОР-а, она излази из оквира надлежности Комисије (видети Саветодавна комисија за људска права, *Сахити*, бр. 03/08, одлука од 10. априла 2008).
17. То је довољан разлог да се овај део жалбе прогласи неприхватљивим *ratione personae*.

Жалба усмерена на УНМИК

18. У својим коментарима, СПГС нема примедби на прихватљивост дела жалбе који је усмерен на УНМИК.
19. Комисија је мишљења да овај део жалбе покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
20. Комисија не види друге разлоге на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим *ratione personae*.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ У ДЕЛУ КОЈИ ЈЕ УСМЕРЕН НА УНМИК;

- ПРОГЛАШАВА ОСТАТАК ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући